

ML-134

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

A07 : Introduction to Educational Research

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) શૈક્ષણિક સંશોધનનાં મહત્ત્વની ચર્ચા કરો.
- (2) વ્યવહારિક સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ અને મર્યાદાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (1) મૂળગત સંશોધન અને ક્રિયાત્મક સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) શૈક્ષણિક સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4
- (1) શૈક્ષણિક સંશોધન એટલે શું ?
- (2) મૂળગત સંશોધનનું કોઈ એક લક્ષણ જણાવો.
- (3) વ્યવહારિક સંશોધન એટલે શું ?
- (4) ક્રિયાત્મક સંશોધનની કોઈપણ એક સમસ્યા જણાવો.
- (5) મૂળગત સંશોધનની કોઈપણ એક મર્યાદા જણાવો.
- (6) શૈક્ષણિક સંશોધનનાં કોઈપણ બે ક્ષેત્રો જણાવો.
2. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) સારી સંશોધન સમસ્યાના લક્ષણોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (2) સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષાનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા**
- (1) સંશોધનનાં સ્રોત તરીકે પ્રારંભિક સ્રોતોની ચર્ચા કરો.
- (2) સંશોધન પ્રસ્તાવના સોપાનોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3
- (1) પ્રાથમિક સ્રોત કોને કહે છે ?
- (2) પ્રાથમિક સ્રોતના કોઈપણ બે ઉદાહરણ આપો.
- (3) ગૌણ સ્રોત એટલે શું ?
- (4) શૈક્ષણિક સંશોધનમાં શબ્દની વ્યવહારૂ વ્યાખ્યા રજૂ કરવાનું કોઈ એક મહત્ત્વ જણાવો.
- (5) સંશોધન સમસ્યાની પસંદગીના કોઈ પણ બે માપદંડો જણાવો.

3. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) સર્વેક્ષણ સંશોધન પદ્ધતિનાં સોપાનોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
  - (2) ઉત્કલ્પનાનાં વિવિધ પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (1) ચલ એટલે શું ? ચલનાં પ્રકારોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
  - (2) નિદર્શ પસંદગીનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચે આપેલા છ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો : 4
- (1) ઐતિહાસિક સંશોધન પદ્ધતિનો અર્થ આપો.
  - (2) સારા નિદર્શની કોઈપણ એક લાક્ષણિકતા જણાવો.
  - (3) નિદર્શ એટલે શું ?
  - (4) પ્રાયોગિક સંશોધન પદ્ધતિની કોઈ એક મર્યાદા જણાવો.
  - (5) જનમત સર્વેક્ષણ એટલે શું ?
  - (6) જૂમખા નમૂના પસંદગીનો કોઈ એક લાભ જણાવો.

4. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) સંશોધનનાં ઉપકરણ તરીકે પ્રશ્નાવલિની લાક્ષણિકતાઓ તથા મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો.
  - (2) શિક્ષણમાં ઐતિહાસિક સંશોધન પદ્ધતિનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (1) માહિતી એકત્રીકરણ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.
  - (2) સંશોધન અહેવાલ લેખનના પ્રારંભિક વિભાગમાં સમાવિષ્ટ બાબતોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચે આપેલા પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના ઉત્તર આપો : 3
- (1) અપ્રાયલીય કસોટીનું કોઈ એક નામ આપો.
  - (2) ઉપકરણ એટલે શું ?
  - (3) સારી ઉત્કલ્પનાનું કોઈ એક લક્ષણ જણાવો.
  - (4) ANOVA નું પૂરું નામ આપો.
  - (5) માહિતી વિશ્લેષણ એટલે શું ?

ML-134

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

A07 : Introduction to Educational Research

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Discuss the importance of educational research.
  - (2) Discuss in detail about the characteristics & limitations of applied research.
- OR**
- (1) Clarify the difference between basic research & action research.
  - (2) Discuss in detail about the characteristics of educational research.
- (B) Answer the following questions of any **four** out of **six** : 4
- (1) What is educational research ?
  - (2) State any one characteristic of basic research.
  - (3) What is applied research ?
  - (4) State any one problem of action research.
  - (5) State any one limitation of basic research.
  - (6) State any two areas of educational research.
2. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Discuss in detail the characteristics of good research problem.
  - (2) Clarify the importance of review of related literature.
- OR**
- (1) Discuss about the preliminary source as a source of research.
  - (2) Discuss in detail the steps of research proposal.
- (B) Answer the following questions of any **three** out of **five** : 3
- (1) What do you mean by primary source ?
  - (2) Give any two examples of primary source.
  - (3) What is secondary source ?
  - (4) State any one importance for presenting operational definition of a key word in educational research.
  - (5) State any two criteria of selecting research problem.

3. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Discuss in detail the steps of survey research method.
  - (2) Discuss in detail various types of hypothesis.
- OR**
- (1) What is variable ? Discuss in detail the types of variables.
  - (2) Clarify the importance of sampling.
- (B) Answer the following questions of any **four** out of **six** : 4
- (1) Give the meaning of historical research method.
  - (2) State any one characteristics of a good sample.
  - (3) What is sample ?
  - (4) State any one limitation of experimental research method.
  - (5) What is public opinion survey ?
  - (6) State any one merit of cluster sampling.
4. (A) Answer the following questions : 14
- (1) Discuss characteristics & limitations of a questionnaire as a tool of research.
  - (2) Clarify the importance of historical research method in education.
- OR**
- (1) State the points to be kept in mind while collecting data.
  - (2) Discuss in detail the points included in introductory part of research report writing.
- (B) Answer the following questions of any **three** out of **five** : 3
- (1) Give any one name of non parametric test.
  - (2) What is a tool ?
  - (3) Give any one characteristic of good hypothesis.
  - (4) Give the full name of ANOVA.
  - (5) What is treatment of data ?
-